

prof. PaedDr. Silvia Pokrivčáková, PhD.,
Katedra anglického jazyka a literatúry, Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity,
Priemyselná 4, P. O. BOX 9, 918 43 Trnava, e-mail: silvia.pokrivcakova@truni.sk

OPONENTSKÝ POSUDOK K ŽIADOSTI O VYMENÚVACIE KONANIE ZA PROFESORA
doc. PhDr. Gabriely Lojovej, PhD.

Na začiatku svojho posudku by som rada vyjadrila svoju vďačnosť členom Vedeckej rady Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského za dôveru, ktorú mi menovaním za oponentku v rámci vymenúvacieho konania za profesora doc. PhDr. Gabriely Lojovej, PhD. vyjadrili. Zároveň je pre mňa skutočnou profesionálnou aj osobnou ct'ou, že som bola menovaná za oponentku práve v rámci tohto konania, čo vyplynie aj z nasledujúcich bodov posudku.

Inaugurantka doc. Lojová je v oblasti odborovej didaktiky, konkrétne didaktiky anglického jazyka a literatúry, dlhodobo aktívnou a všeobecne uznávanou odborníčkou, a to nielen na národnej ale aj medzinárodnej úrovni. Ja osobne sa s jej menom a významnými publikačnými výstupmi stretávam už takmer 30 rokov. Intenzívnejšiu osobnú spoluprácu sme nadviazali v období tesne po roku 2000 pri príprave Koncepcie vyučovania cudzích jazykov na základných školách v Slovenskej republike pod vedením ŠPÚ a iných koncepčných materiálov pre ustanovenie skorého začiatku vyučovania cudzích jazykov do 1. stupňa vzdelávania a súvisiacej prípravy učiteľ'ov. Išlo o obdobie, ktoré bolo pre ďalší rozvoj slovenskej lingvodidaktiky rozhodujúce, a o materiály, ktoré určujú charakter tohto odboru dodnes. Počas celého tohto obdobia by som účinkovanie doc. Lojovej hodnotila najvýstižnejšie ako nepretržité, tematicky stabilné, materiálne produktívne a metodicky inovačné.

V rámci neveľmi početnej slovenskej komunity didaktikov anglického jazyka a literatúry zohráva inaugurantka dôležitú a nezastupiteľ'nú úlohu – vo svojej pedagogickej aj výskumnej práci totiž ako jedna z mála (a nebála by som sa povedať, že pokiaľ ide o systematickosť prístupu ako jediná) funkčne a tvorivo integruje poznatky lingvodidaktiky a psychológie učenia, čo jej umožňuje rozvíjať odbor najmä smerom k aplikovanej psycholingvistike a psychológii cudzojazyčného vzdelávania. To sa prejavuje na všetkých troch hodnotených úrovniach inaugurantkiných aktivít, teda v jej

vedecko-výskumnej, publikačnej aj pedagogickej činnosti, ktorým sa budem podrobnejšie venovať aj v nasledujúcich častiach posudku.

Vedecko-výskumná činnosť

V rámci svojej vedeckej činnosti sa opäť stabilne a systematicky venuje 4 výskumným oblastiam:

- a) **psychologické aspekty osvojovania si a učenia sa anglického jazyka s ohľadom na individuálne a vývinové osobitosti žiaka** (zodpovedná riešiteľka projektu VEGA 1/0495/17 Vzťah medzi mentálnymi reprezentáciami systému anglického jazyka, performanciou v metalingvistických úlohách a produkciou v reálnych komunikačných situáciách pri učení sa anglického jazyka; spoluriešiteľka projektu VEGA 1/0354/14 Vplyv ekonomizačných faktorov reči na štruktúru a používanie jazykových jednotiek),
- b) **efektívne a kognitívne podmienené vyučovanie gramatiky cudzieho (anglického) jazyka** (zodpovedná riešiteľka projektu VEGA 1/0716/13 Kontinuálne rozvíjanie deklaratívnych a procedurálnych vedomostí pri vyučovaní gramatiky angličtiny v primárnom, sekundárnom a celoživotnom vzdelávaní na Slovensku),,
- c) **psychologické aspekty skorého a veľmi skorého začiatku cudzojazyčného vzdelávania** (zodpovedná riešiteľka projektov VEGA 1/0690/10 Zvyšovanie efektívnosti procesu zapamätávania pri učení sa cudzieho jazyka v mladšom školskom veku prostredníctvom personalizácie učebného obsahu a KEGA 084UK-4/2011 Zvýšenie efektivity vzdelávacieho procesu vo vyučovaní cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní a spoluriešiteľka medzinárodného projektu EAC.A.5/JMcL/FPeD Early Language Learning),
- d) **organizačné a štrukturálne aspekty vyučovania angličtiny ako cudzieho jazyka na Slovensku, vrátane prípravy učiteľov AJ pre všetky stupne vzdelávania** (účasť v národnom projekte Transformácia vysokoškolského vzdelávania učiteľov v kontexte reformy školstva a na viacerých medzinárodných projektoch v rámci programov TEMPUS, Erasmus a Leonardo).

Len pozitívne možno hodnotiť to, že inaugurantka svoje vedecko-výskumné výsledky pravidelne prezentuje na domácich a medzinárodných vedeckých konferenciách. Dovolím

si dúfať, že výskumné výsledky a publikované práce postupom času inšpirujú aj ďalších autorov a vedcov, aby na ne nadviazali a priniesli faktami podložené odpovede na mnohé kľúčové otázky súčasnej neurolingvistiky, psycholingvistiky a najmä lingvodidaktiky.

Publikačná činnosť

Výsledky vlastnej výskumnej, ale aj svojej aplikovanej meta-analytickej činnosti autorka publikovala vo viacerých prácach, ktoré sa podieľajú na formovaní študijného a vedeckého odboru. Medzi prácami publikovanými v zahraničí vynikajú dve psycholingvisticky zamerané práce: vedecká monografia *Teach Languages More Effectively: Insights into learner's minds* (2011) a vysokoškolská učebnica *Styly a strategie učení ve výuce cizích jazyků* (2011, v spoluautorstve s K. Vlčkovou). Z prehľadu ohlasov na jednotlivé práce vyplýva, že z domácich publikácií sa do povedomia vedeckej a odbornej komunity najvýznamnejšie zapísali vedecké monografie *Individuálne osobitosti pri učení sa cudzích jazykov I* (2005, 2011, 2014 a 2017) so 71 ohlasmi, *Teoretické východiská vyučovania angličtiny v primárnom vzdelávaní* (2012, v spoluautorstve so Z. Strakovou) s 24 ohlasmi a kolektívna monografia *Deklaratívne a procedurálne vedomosti vo výučbe anglického jazyka* (2015) s dosiaľ 5 registrovanými ohlasmi.

Pre knižné aj časopisecké publikácie inaugurantky sú charakteristické precízne metodologické spracovanie, analytické myslenie a interdisciplinárny prístup (s príklonom k psycholingvistike a neurovedám), čo napomáha prekonávaniu relatívnej uzavretosti odbornej didaktiky a jej otváraniu sa novým poznatkom z iných odborov.

Tabuľkový prehľad publikačnej činnosti inaugurantky v zaslanej Charakteristike k návrhu na vymenovanie za profesora uvádza, že je autorkou 2 samostatne napísaných vedeckých monografií (z toho 1 vydaná v zahraničí), 3 vedeckých monografií napísaných v spoluautorstve (z toho 13 NS publikovaných v zahraničí), 5 vysokoškolských učebníc (z toho 1 vydaná v zahraničí), 63 vedeckých štúdií (z toho 29 zahraničných) a 2 skrípt vydaných v domácich vydavateľstvách. Na tieto publikácie bolo zaregistrovaných 323 ohlasov, z toho 144 v zahraničí). Tieto údaje len potvrdzujú, že výskumná činnosť autorky a z nej vyplývajúce publikačné výstupy sú aktívne vstúpili do živého organizmu odbornej didaktiky a nemalou mierou sa podieľajú na rozvoji lingvodidaktického poznania nielen u nás, ale aj v zahraničí.

Pedagogická činnosť

Inaugurantka doc. Lojová sa venuje pedagogickej činnosti vyše 20 rokov. S malou prestávkou pôsobí počas celého tohto obdobia na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave. Tu pôsobí aj v súčasnosti, a to vo funkcii profesora pre anglickú jazykovedu v študijnom odbore Učiteľstvo akademických predmetov. Popri tomto hlavnom pracovnom pomere pôsobila paralelne na mnohých ďalších slovenských aj zahraničných univerzitách v pozícii externého spolupracovníka, čo jej umožnilo nielen porovnávať, ale aj inovovať a tvorivo rozvíjať pedagogické pôsobenie na svojom „kmeňovom“ pracovisku. Docentka Lojová sa zapája do vzdelávacieho procesu v študijných programoch všetkých stupňov vysokoškolského vzdelávania (Bc., Mgr. a PhD.). Konceptne pripravila a do prípravy učiteľov anglického jazyka zaviedla viacero nových predmetov, ktoré korešpondujú s jej výskumnými aktivitami (napr. aplikovaná psycholingvistika, teoretické základy vyučovania CJ na primárnom stupni vzdelávania a pod.). Vytvorila Bola školiteľkou 6 úspešných absolventov doktorandského štúdia v danom odbore, ktorí všetci dodnes aktívne pracujú v odbore a viacerí z nich sú úspešnými vedcami na slovenských vysokých školách.

Inaugurantka je mimoriadne aktívna nielen v rámci univerzitnej prípravy budúcich učiteľov anglického jazyka, ale aj v ďalších formách vzdelávania praxujúcich učiteľov (kontinuálne a celoživotné vzdelávanie), pričom je autorkou mnohých konceptných materiálov a základných pedagogických dokumentov pre toto vzdelávanie.

Pre kvalitu a prínos práce ktoréhokol'vek odborového didaktika je mimoriadne dôležité, ako dokáže prepojiť svoje vedecké a vysokoškolsky-pedagogické aktivity na prostredie, do ktorého pripravuje svojich študentov, t.j. v našom prípade na pedagogickú prax na školách nižšieho stupňa (MŠ, ZŠ a SŠ). V prípade doc. Lojovej je toto prepojenie opäť kontinuálne, stabilné a mimoriadne intenzívne. Svedčí o tom dlhý zoznam škôl a inštitúcií, s ktorými dlhodobo spolupracuje (jednotlivé základné, stredné a jazykové školy, ŠPÚ, MPC, asociácie učiteľov AJ a pod.), s ktorými spolupracuje na riešení edukačných projektov alebo ktorým poskytuje konzultácie, školenia, semináre a poradenskú činnosť.

Záver

Z údajov uvedených v dokumentácii, ktorá bola predložená k žiadosti o začatie inaugračného konania jednoznačne vyplýva, že inaugurantka doc. Lojová spĺňa a vo veľkej väčšine hodnotených kritérií výrazne prekračuje stanovené formálne požiadavky pre vymenúvacie konanie. Ide o vedecky i pedagogicky zrelú osobnosť, ktorá požíva status uznávanej odborníčky u nás i v zahraničí a ktorej doterajšia práca nesporne prispela k rozvoju lingvodidaktiky nielen v národnom, ale aj medzinárodnom kontexte. Verím, že inaugurantka má všetky predpoklady, aby prispievala k rozvoju vedeckého poznania v odborovej didaktike aj v nasledujúcich obdobiach. K tomu jej želám veľa síl a Po dôkladnom oboznámení sa s pedagogickým pôsobením, ako aj s vedecko-výskumnou a publikačnou činnosťou doc. PhDr. Gabriely Lojovej, PhD. konštatujem, že inaugurantka v plnom rozsahu spĺňa podmienky vyhlášky MŠ SR č.6/2005 Z.z. pre menovanie za profesora a preto odporúčam vymenovanie doc. PhDr. Gabriely Lojovej, PhD. za profesora v študijnom odbore 1.1.10 Odborová didaktika.

V Trnave 19. 09. 2018

prof. PaedDr. Silvia Pokrivčáková, PhD.